اخبار کوتاه

شرایط مالیات صفر اعلام شد

سازمان امور مالیاتی کشور دریافت مجوز از مراجع ذی‌ربط را شرط اصلی برای اعطای نرخ صفر طبق ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان امور مالیاتی کشور، براساس اعلام سازمان امور مالیاتی کشور و به موجب بند (ی) ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم، شرط اعطای نرخ صفر درخصوص کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضاء مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی و وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق‌الزحمه اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود، دریافت مجوز از مراجع ذیربط است.

براساس بند (ی) ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم، کمک‌ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضاء مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمن‌ها و تشکل‌های غیر دولتی که دارای مجوز از مراجع ذیربط باشند و وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق‌الزحمه اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود از پرداخت مالیات معاف است.

تجارت خارجی، روان و در مسیر عادی است

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران ضمن تاکید بر مسیر عادی تجارت خارجی، از تمهیدات ویژه سازمان به‌منظور تسهیل و تسریع فرآیند صادرات خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، محمدعلی دهقان دهنوی با اشاره به شرایط حساس کشور در دو هفته اخیر و تاثیر آن بر فعالیت‌های اقتصادی، گفت: امور مربوط به تجارت خارجی در حال انجام است و وقفه‌ای در فرآیند خدمات‌دهی به تجار و بازرگانان ایجاد نشده است.

وی با تاکید بر اینکه تلاش داریم آمار رشد صادرات غیرنفتی در سال گذشته را امسال نیز تکرار کنیم، گفت: سازمان توسعه تجارت ایران، با هدف تسهیل فرآیند صادرات و تامین کالاهای اساسی تمهیدات ویژه‌ای در نظر گرفته است و پیش‌بینی می‌شود با رفع تدریجی محدودیت‌های عملیاتی، روند صادرات و واردات سرعت بیشتری به خود بگیرد و شرایط به‌شکل پایدار ادامه پیدا کند.

معاون وزیر صمت ضمن تشکر از افراد و مراکزی که در این حوزه و به‌خصوص در دو هفته گذشته، مشغول ارائه خدمت به مردم بودند، خواستار تسریع در فرآیندهای تجاری شد.

آمایش سرزمین و جلوگیری از خروج اراضی مرغوب کشاورزی از چرخه تولید

معاون وزیر جهاد با اشاره به لزوم نگاه اقتصادمحور در روستاها، حمایت اقتصادی از توسعه روستاها را به عنوان قطب تولید ضروری دانست و گفت: آمایش سرزمین مانع خروج اراضی مرغوب از چرخه تولید می‌شود.

به گزارش پیام آشنا، رضا افلاطونی، رئیس سازمان امور اراضی کشور در نشست شورای هماهنگی معاونان و مدیران سازمان امور اراضی کشور با حضور مشاور رئیس جمهور در امور همکاری‌های اقتصادی، اظهار کرد: هر فعالیت اقتصادی بر روی زمین اتفاق می‌افتد، بنابراین لازم است برای مدیریت زمین برنامه داشت.

وی افزود: تثبیت مالکیت و کمک به اجرای طرح آمایش سرزمین از وظایف اساسی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان امور اراضی کشور است و برای تأمین امنیت غذایی، تثبیت مالکیت و برنامه‌ریزی مناسب برای مدیریت زمین ضروری است.

رئیس سازمان امور اراضی کشور رفع تداخلات اراضی را اقدامی زیربنایی دانست که موجب تثبیت مالکیت اراضی و کاهش اختلافات ملکی بین دولت و مردم می‌شود.

وی با اشاره به پیشرفت ۹۰ درصدی در رفع تداخلات اراضی کشاورزی، ابراز امیدواری کرد که این طرح تا پایان سال جاری به اتمام برسد.

افلاطونی همچنین بر اهمیت آمایش سرزمین و جلوگیری از خروج اراضی مرغوب کشاورزی از چرخه تولید تأکید کرد.

نفت برنت به ۶۰ دلار عقب‌نشینی می‌کند

موراگان استنلی پیش‌بینی کرد نفت برنت تا اوایل سال ۲۰۲۶، تحت تاثیر عرضه کافی و فروکش ریسک ژئوپلیتیکی، به حدود ۶۰ دلار در هر بشکه عقب‌نشینی خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا این بانک آمریکایی در یادداشتی اعلام کرد: انتظار دارد رشد قوی عرضه کشورهای غیرعضو اوپک در طول سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ به میزان یک میلیون بشکه در روز باشد که برای تامین رشد تقاضا در این مدت، کافی خواهد بود. اما اوپک همچنان به حذف محدودیت عرضه ادامه می‌دهد و موراگن استنلی، ۱.۳ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه را در سال ۲۰۲۶ پیش‌بینی می‌کند.

اوپک‌پلاس در ماه مه، با افزایش تولید به میزان ۴۱۱ هزار بشکه در روز در ژوئیه موافقت کرد و مجموع افزایش تولید را از آوریل به ۱.۳۷ میلیون بشکه در روز رساند. چهار متبع آگاه اوپک‌پلاس هفته گذشته به رویترز گفتند: این گروه قصد دارد تولید را در اوت به میزان ۴۱۱ هزار بشکه در روز افزایش دهد که مشابه افزایش تولید تصویب شده در ماه‌های مه، ژوئن و ژوئیه خواهد بود.

اگر این افزایش تولید تصویب شود، مجموع افزایش تولید اوپک‌پلاس از ابتدای سال میلادی جاری تاکنون را به ۱.۷۸ میلیون بشکه در روز خواهد رساند که معادل بیش از ۱.۵ درصد از تقاضای جهانی برای نفت خواهد بود.

نظرسنجی ماهانه رویترز نشان داد تحلیلگران پس از شعله‌ور شدن تنش‌ها در خاورمیانه، پیش‌بینی قیمت نفت را اندکی بالا بردند، اما عرضه رو به رشد اوپک‌پلاس و دورنمای تقاضای ضعیف، همچنان بر قیمت نفت سنگینی می‌کند.

در نظرسنجی ژوئن رویترز از ۴۰ اقتصاددان و تحلیلگر، پیش‌بینی شد میانگین قیمت هر بشکه نفت برنت در سال ۲۰۲۵، به ۶۷ دلار و ۸۶ سنت می‌رسد که بالاتر از ۶۶ دلار و ۹۸ سنت در نظرسنجی مه رویترز است. همچنین میانگین قیمت هر بشکه نفت آمریکا ۶۴ دلار و ۵۱ سنت پیش‌بینی شد که بالاتر از برآورد ۶۳ دلار و ۳۵ سنت در ماه مه است. میانگین قیمت نفت برنت از ابتدای سال ۲۰۲۵ تاکنون، حدود ۷۰ دلار و ۸۰ سنت و نفت آمریکا، ۶۷ دلار و ۵۰ سنت بوده است. بر اساس گزارش رویترز، استراتژیست‌های کالای شرکت آی‌ان‌جی اظهار کردند: افزایش بزرگتر عرضه، بازار جهانی نفت را تا پایان سال از عرضه کافی برخوردار خواهد کرد به نظر می‌رسد انتظار برای توازن مناسب عرضه و تقاضا و همچنین ظرفیت مازاد تولید اوپک‌پلاس، بازار را آرام کرده است.

پیام آشنا بررسی می کند

از ثبات در بازار ارز تا بحران در بورس؛ دو روایت از یک جنگ

اختصاصی پیام آشنا- بازار سرمایه ایران پس از تعطیلی در جریان جنگ ۱۲ روزه، بازگشایی پرتلاطمی را تجربه کرد؛ به‌گونه‌ای که موج عرضه، کاهش شدید قیمت‌ها و خروج هیجانی سرمایه‌گذاران خرد، شاخص‌ها را به سطح نگران‌کننده‌ای رساند.

این وضعیت، اگرچه با الگوی رفتاری بازارهای جهانی در شرایط جنگی تطابق دارد، اما زنگ هشدار مهمی برای سیاست‌گذاران و ساختار فعلی بازار سرمایه به صدا درآورده است.

ریزش طبیعی یا نتیجه غفلت سیاست‌گذاری؟

حجت‌الله صیدی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، در اظهارات‌ی پیرامون ریزش‌های اخیر، این تحولات را طبیعی دانسته و به تجربه بورس مسکو و اوکراین در جنگ روسیه اشاره کرده است. به گفته او، تعطیلی بورس در دوران جنگ و سپس بازگشایی، منجر به تشکیل صف‌های فروش و کاهش قیمت‌ها شده اما مهم‌ترین هدف سازمان بورس در این مدت، صیانت از دارایی سهامداران بوده است.

صیدی تأکید دارد که نقدشوندگی بازار در اولویت قرار دارد، و صندوق‌های با درآمد ثابت، ابزاری برای تأمین نقدینگی موردنیاز فعالان در شرایط بحرانی بودهاند. او همچنین از آغاز دوباره فعالیت بورس تهران، فرابورس، بورس کالا و بورس انرژی خبر داده و هشدار داده است که در صورت تکرار شرایط اضطراری، تصمیمات حمایتی جدید اتخاذ خواهد شد.

واکنش دولت: حمایت، اما نه فعلاً

در سوی دیگر ماجرا، سید علی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، ضمن اذعان به فضای پرریسک بازار، عنوان کرده که در حال حاضر بورس به حمایت فوری نیاز ندارد. او گفته است که بسته‌های حمایتی در دست بررسی است و در صورت احساس ضرورت، اجرا خواهند شد. این اظهارنظر در حالی است که بخشی از تحلیلگران، نبود حمایت شفاف و فوری را یکی از دلایل اصلی سقوط بازار پس از جنگ می‌دانند.

کارشناسان چه می‌گویند؟ اعتماد، عنصر مفقوده بازار

مهدی آسیایی، تحلیلگر بازار سرمایه، معتقد است مهم‌ترین عامل ریزش اخیر، فضای عدم قطعیت و ناطمینانی شدید اقتصادی و روانی بوده است. او تأکید می‌کند که نبود سیاست‌های ضدچرخه‌ای و عملکرد انفعالی نهادهای نظارتی به تشدید بحران دامن زده است.

به گفته آسیایی، انباشت فشار فروش در تعطیلات جنگی، کاهش چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها و خلأ شفافیت در سیاست‌گذاری‌ها باعث شد بسیاری از سرمایه‌گذاران خرد احساس کنند در این بحران تنها ماندهاند.

او راهکار خروج از بحران را در بازسازی اعتماد، ثبات در سیاست‌های ارزی، حمایت از شرکت‌های صادرات‌محور و راه‌اندازی صندوق‌های تثبیت‌گر می‌داند.

آرامش ارزی، نقطه مقابل سقوط بورسی

در حالی که بازار سرمایه دچار نوسانات شدید شده، بازار ارز ایران در همان دوره عملکرد متفاوتی از خود نشان داد. عبدالکریم هاشمی نخل ابراهیمی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، با اشاره به مدیریت موفق بازار ارز از سوی بانک مرکزی، اعلام کرد که تامین مناسب ارز مورد نیاز، مانع جهش قیمتی شدی شده است. او دلیل ثبات نسبی بازار را در واردات گسترده طلا در سال گذشته، سیاست‌گذاری دقیق بانک مرکزی و رفتار عقلانی مردم می‌داند.

در تأیید این تحلیل، محمد ربیع‌زاده، کارشناس پولی و بانکی نیز تأکید می‌کند که نقش مردم در حفظ آرامش بازار ارز کم‌نظیر بود. به گفته او، نه تنها هجوم به بازار ارز رخ نداد، بلکه بسیاری از کسبوکارها با حداقل اختلال به فعالیت ادامه دادند. او سرمایه اجتماعی شکل گرفته در این دوران را ابزار اصلی مقابله با تهدیدهای اقتصادی می‌داند.

بازار سرمایه ایران پس از جنگ، یکی از جدی‌ترین بحران‌های خود در سال‌های اخیر را تجربه کرده است. در حالی که بازار ارز با هماهنگی بانک مرکزی و رفتار منطقی مردم ثبات نسبی داشته، بورس با ریزشی شدید و رفتارهای هیجانی مواجه شد. اکنون مهم‌ترین مؤلفه برای بازگشت آرامش به بازار سهام، شفافیت در سیاست‌گذاری، تدوین فوری بسته‌های حمایتی و بازسازی اعتماد عمومی است؛ مسیری که هم دولت و هم سازمان بورس باید با اجماع و درایت آن را پیگیری کنند.

رئیس کمیسیون صنایع غذایی اتاق بازرگانی ایران:

صنایع غذایی ستون فقرات تاب‌آوری اجتماعی کشور است

رئیس کمیسیون صنایع غذایی اتاق بازرگانی ایران با تأکید بر نقش کلیدی بخش خصوصی در حفظ پایداری تولید و ثبات اقتصادی کشور، خواستار بازنگری راهبردی در سیاست‌های صنعتی برای افزایش تاب‌آوری ملی شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از اتاق بازرگانی البرز، محسن امینی با اشاره به عبور کشور از مقاطع حساس ناشی از تحولات اخیر، اظهار کرد: در شرایط فعلی، نقش‌آفرینی بخش خصوصی و فعالان اقتصادی بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته‌است.

وی افزود: علی‌رغم محدودیت‌ها و کمبود برخی زیرساخت‌ها، بخش خصوصی توانست در میدان باقی بماند و این شرایط، آزمونی مهم برای سنجش میزان آمادگی و تاب‌آوری بخش تولید کشور بود.

رئیس کمیسیون صنایع غذایی اتاق بازرگانی ایران همچنین با اشاره به عملکرد صنعت در دوران بحران‌های اخیر، تصریح کرد: صنایع داخلی پس از عبور از سال‌های سخت تحریم، به سطحی از هماهنگی و پایداری رسیده‌اند که حتی در شرایط ناپایدار نیز عملکرد قابل قبولی دارند. این موضوع بیانگر ظرفیت بالای بخش خصوصی در تضمین ثبات اقتصادی کشور است.

تأمین نیاز بازار بر عهده بخش خصوصی بود

امینی با اشاره به نقش‌آفرینی بخش خصوصی در مدیریت بحران، خاطرنشان کرد: در شرایطی که بخش زیادی از ظرفیت دولت به امور امنیتی و سیاست خارجی اختصاص یافته بود، این بخش خصوصی بود که مسئولیت تأمین نیاز بازار، استمرار تولید و جلوگیری از بروز بحران در حوزه‌های مختلف را بر عهده گرفت.

وی افزود: اتاق‌های بازرگانی به عنوان نهادهای نماینده‌گی بخش خصوصی، با ایفای نقش واسطه میان فعالان اقتصادی و نهادهای تصمیم‌گیر، از طریق کمیسیون‌های تخصصی در سطح ملی و استانی، پیگیر رفع موانع تولید و تداوم خدمات‌رسانی به جامعه بودند.

ضرورت تغییر رویکرد در سیاست‌های صنعتی

این عضو هیات نماینده‌گان اتاق بازرگانی البرز با تأکید بر لزوم بازنگری در سیاست‌های صنعتی کشور، گفت: در شرایط پیچیده منطقه‌ای و جهانی، ادامه مسیر با رویکردهای سنتی امکان‌پذیر نیست. کشور نیازمند پویایی بیشتر، کاهش بروکراسی، تسهیل فرآیند صادرات، حمایت‌های هدفمند از تولید و هوشمندسازی زیرساخت‌های صنعتی است.

به گفته امینی، صنعت باید به عنوان بخشی از سازوکار دفاع ملی کشور دیده شود؛ موضوعی که صرفاً یک شعار نبوده بلکه یک ضرورت راهبردی محسوب می‌شود.

صنایع غذایی، ستون فقرات تاب‌آوری اجتماعی

رئیس کمیسیون صنایع غذایی اتاق ایران همچنین با اشاره به جایگاه مهم صنایع غذایی، اظهار کرد: در دوره اخیر، صنایع غذایی به ستون فقرات تاب‌آوری اجتماعی تبدیل شدند و اگر این بخش دچار اختلال می‌شد، ممکن بود تعادل اجتماعی نیز دچار آسیب شود.

وی درباره برنامه‌های آتی کمیسیون صنایع غذایی، گفت: توسعه ذخایر راهبردی، کاهش وابستگی ارزی، ایجاد زنجیره ارزش داخلی و افزایش صادرات غیرنفتی از جمله برنامه‌هایی است که در دستور کار این کمیسیون قرار دارد.

امینی با اشاره به ظرفیت‌های بالقوه کشور در این حوزه تأکید کرد: ایران این توان را دارد که به قطب غذایی منطقه تبدیل شود، به شرط آنکه برنامه‌ریزی دقیق، حمایت‌های لازم و جسارت در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی وجود داشته باشد.

تمدید خودکار مجوزهای کسب‌وکار؛ سپری برای اقتصاد ایران در روزهای بحران

در پی ابلاغ دستور تمدید خودکار ۳ ماهه مجوزهای کسب‌وکار توسط وزیر اقتصاد، کارشناسان اقتصادی این اقدام را گامی مؤثر برای ثبات‌بخشی به بازار و کاهش فشارهای روانی فعالان بازار می‌دانند.

به گزارش پیام آشنا، رضا فلاح کارشناس حوزه کسب و کار با اشاره به اهمیت تصمیم وزیر اقتصاد در خصوص ابلاغ دستور تمدید خودکار ۳ ماهه مجوزهای کسب و کار گفت: در شرایطی که کشور با شرایط غیرمنتظره و اضطراری نظیر جنگ مواجه باشد، اولین و جدی‌ترین تهدید پیش روی اقتصاد، توقف یا کند شدن چرخه فعالیت بنگاه‌ها و کسب‌وکارهاست. تصمیم به تمدید خودکار مجوزها نشان داد دولت نگاه دقیقی به درک مشکلات عملی اصناف و کارآفرینان دارد.

وی گفت: در فضای بحران، عامل زمان و حذف دستدارهای اداری بسیار مهم است. بسیاری از فعالان، با نگرانی از اتمام مجوزها، حتی ممکن است فعالیت خود را متوقف کنند؛ اما حالا ابلاغ تمدید خودکار، یک تنفس جدی به همه بخش‌های اقتصادی داده است. این دستور حتی باعث شد برخی صاحبان مشاغل که در فکر توقف کار بودند، تصمیم‌شان را تغییر دهند و به کار بازگردند.

وی افزود: این سیاست نه تنها آرامش روانی در بخش خصوصی ایجاد کرد، بلکه کمک کرد موج نگرانی و بدبینی به دولت و آینده اقتصاد کاهش پیدا کند. حتی برخی مشاغل بزرگ، به پشتوانه همین دستور، سرمایه‌گذاری‌های خود را متوقف نکرده و نیروهای انسانی خود را حفظ کردند. این یک کمک غیرمستقیم به ثبات اشتغال در شرایط بحران بود.

فلاح ادامه داد: اثر مثبت دیگر این دستور، صرفه‌جویی قابل توجه در زمان و هزینه‌های دولت و شهروندان بود. با حذف ترددها و مراجعات غیرضروری، هم بار اجرایی دستگاه‌های اداری کاهش یافت و هم فرصت ارزشمندتری برای تمرکز بر مدیریت بحران فراهم شد. این کارشناس اقتصاد کلان تصریح کرد: از جنبه نمادین نیز، این تصمیم پیام روشنی برای فعالان اقتصادی در سراسر کشور داشت؛ این پیام که دولت شرایط ویژه را درک می‌کند و در کنار مردم و بخش خصوصی ایستاده است. همین روحیه همدلی و همکاری، خودش محرک حرکت دوباره اقتصاد در تمام بحران‌ها و تنش‌هاست.

وی تأکید کرد: در نهایت اگر این نوع سیاست‌های حمایتی ادامه پیدا کند، نه تنها تاب‌آوری اقتصادی کشور افزایش پیدا خواهد کرد بلکه دولت و مردم به تجربه مشترکی در مواجهه با بحران‌های مشابه دست می‌یابند. این تجربه، ارزشمندترین سرمایه ملی در طولانی‌مدت است و می‌تواند به یک الگو برای سایر نهادهای اجرایی هم بدل شود.

فلاح در پایان خاطرنشان کرد: تجربه موفق تمدید خودکار مجوزها باید به عنوان یک درس عملی برای همه بخش‌های سیاستگذاری اقتصادی مدنظر قرار گیرد. هر اقدامی که بوروکراسی را کمتر، روانی و امید را بیشتر کند، بدون شک اثرات مثبتی برای پایداری اقتصاد در شرایط ملتهب و حتی پس از بحران خواهد داشت.

تکمیل سامانه املاک و اسکان، راهکار ساماندهی بازار زمین و مسکن کشور است

عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی با اشاره به اهمیت سامانه املاک و اسکان گفت: تکمیل این سامانه به شناسایی دقیق مالکان و مستاجران کمک می کند

به گزارش پیام آشنا، صدیف بدری، عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی، با اشاره به اهمیت سامانه املاک و اسکان اظهار کرد: «بر اساس آمارهای رسمی، در پنج تا شش ماه گذشته میزان خوداظهاری مردم در این سامانه ۱۵۰ درصد رشد داشته است. این موضوع نشان‌دهنده اعتماد مردم به سامانه و درک اهمیت آن برای نظام برنامه‌ریزی مسکن کشور است.»

وی افزود: «سامانه املاک و اسکان یک تکلیف قانونی بر عهده وزارت راه و شهرسازی است که خوشبختانه مراحل تکمیل آن با سرعت خوبی در حال انجام است. این سامانه می‌تواند به‌عنوان یک بانک اطلاعاتی جامع، مبنای بسیاری از سیاست‌گذاری‌های حوزه زمین و ملک باشد.»

بدری با بیان اینکه یکی از مشکلات اساسی حوزه مسکن نبود اطلاعات دقیق از وضعیت زمین و ساختمان‌ها در کشور است، ادامه داد: «تکمیل این سامانه می‌تواند به شفاف‌سازی وضعیت مالکیت املاک، شناسایی خانه‌های خالی و ساماندهی وضعیت اجاره‌ها کمک کند. امروز در بسیاری از نقاط کشور، وضعیت اجاره مسکن از کنترل خارج شده و اقشار متوسط و ضعیف جامعه را تحت فشار قرار داده است.»

عضو هیأت رئیسه مجلس تأکید کرد: «با تکمیل سامانه املاک و اسکان، امکان شناسایی دقیق مالکان و مستأجران فراهم می‌شود. این اطلاعات برای برنامه‌ریزی پروژه‌های ملی مسکن، اخذ مالیات عادلانه، و حتی در اجرای سیاست‌های حمایتی دولت بسیار مهم است.»

وی در ادامه به پروژه اتصال کد ملی به کد پستی اشاره کرد و گفت: «این پروژه که در کنار سامانه املاک و اسکان در حال پیگیری است، می‌تواند تحولی بزرگ در نظام مالکیت و سکونت کشور ایجاد کند وقتی اطلاعات ملکی هر فرد به کد ملی او متصل باشد، امکان سوءاستفاده، فرار مالیاتی و ثبت‌نام‌های چندباره در طرح‌های حمایتی به حداقل می‌رسد.»

بدری تصریح کرد: «از طرف دیگر، این سامانه می‌تواند در شناسایی خانه‌های خالی مؤثر باشد. یکی از مشکلات اساسی بازار مسکن، وجود واحدهای مسکونی خالی و عدم عرضه آن‌ها به بازار است. با شناسایی این واحدها و اخذ مالیات از مالکان، انگیزه برای عرضه آن‌ها به بازار افزایش می‌یابد و بخشی از مشکل کمبود مسکن اجاره‌ای حل خواهد شد.»

این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: «بانک اطلاعاتی ایجادشده در این سامانه، زمینه‌ها برای مدیریت بازار مسکن، بلکه برای بسیاری از برنامه‌ریزی‌های اقتصادی کشور قابل استفاده است. از جمله می‌توان به شناسایی دقیق وضعیت زمین‌های داخل محدوده شهری و استفاده از آن‌ها در پروژه‌های تولید مسکن اشاره کرد.»

وی در پایان گفت: «مجلس شورای اسلامی حمایت کامل خود را از تکمیل سامانه املاک و اسکان اعلام می‌کند و از وزارت راه و شهرسازی انتظار داریم هر چه سریع‌تر مراحل باقی‌مانده آن را به پایان برساند. ساماندهی وضعیت زمین و مسکن کشور نیازمند ابزارهای دقیق اطلاعاتی است و این سامانه می‌تواند نقش ستون فقرات در نظام برنامه‌ریزی حوزه مسکن را ایفا کند.»

یادداشت

بازار سرمایه در گیر ساختار دولتی (بخش اول)

در سال‌های اخیر، بحث‌های متعددی پیرامون کارکرد و کارآیی بازار سرمایه کشورمان وجود داشته است. آموزه‌ها و تئوری‌های اقتصادی و مالی، همواره بر ارتقای کارآیی و سلامت بازار از مسیر کاهش دخالت‌های بیرونی در سازو کار بازار تاکید دارند. با این حال، فضای سیاستگذاری بازار سرمایه در سال‌های گذشته، به دلیل وجود ریسک‌های متعدد سیاسی و اقتصادی، همواره با شدت و ضعف به سمت رویکردهای کنترل‌محور متمایل شده است.

نگاه سیاستگذاران در شرایطی که ریسک‌های اصلی ملتد کسری بودجه مزمن و رو به افزایش دولت، انرژی و مواد اولیه، مسائل سیاسی و تنش‌های متعلقاه‌ای و بین‌المللی هم‌چنان حل نشده باقی مانده‌اند، بر آن است که از طریق ابزارهایی چون دامنه نوسان، حجم مبنا، تعیین نسبت‌های مختلف، و حتی در مواردی تعطیلی چندروزه بازار، این ریسک‌ها را به نوعی «مدیریت» یا کنترل کنند؛ ابزارهایی که طی سال‌های گذشته بارها در شرایط مختلف مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

مساله اینجاست که این نوع مداخله‌ها صرف‌نظر از نیت خیر خواهانه، چه در زمان‌هایی که سیاستگذاران با هدف آرام‌سازی نسبی متلا اقدام به افزایش دامنه نوسان کردند و چه در دوره‌هایی که دخالت‌ها شدت یافته و به کاهش دامنه نوسان منجر شده مورد نقد فعالان بازار قرار گرفته است. این یادداشت در پی آن است که با مروری بر ساختار موجود، ریشه برخی ناکارآمدی‌های فعلی را روشن و در نهایت راهی برای برون‌رفت از این وضعیت پیشنهاد کند. ترکیب مالکیت (یا مدیریت) شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و فرابورس ایران گویای یک واقعیت مهم است: درصد قابل توجهی از این شرکت‌ها تحت مالکیت (یا مدیریت) دولت، نهادهای عمومی غیردولتی، یا سازمان‌های تامین اجتماعی قرار دارند و سهم دولت و حاکمیت از نظر مالکیت و مدیریت در شرکت‌های پذیرفته‌شده با اختلاف فاحش، به‌طوری‌که قابل مقایسه با سهم سهامداران خرد و شرکت‌های پذیرفته‌شده بخش خصوصی نیست و این گروه، تنها بخش کوچکی از ترکیب مالکان بازار را تشکیل می‌دهند از نظر تاثیر سیاست‌های دولتی و حاکمیتی بر حتایج نیز می‌توان گفت: صنایعی همچون فلزات، بالایش، پتروشیمی، دارو، مخابرات و خودرو — که مجموعا سهم عمده ارزش کل بازار را به خود اختصاص می‌دهند — همگی تاثیرپذیری بسیار شدیدی از سیاست‌های بودجه‌ای و قیمت‌گذاری دولت داشته و در معرض ریسک‌های سیاستگذاری قرار دارند.

در ساختار سیاستگذاری بازار سرمایه نیز تعادل چندانی بین بخش خصوصی و دولتی به چشم نمی‌خورد. از یازده عضو شورای عالی بورس، تنها دو عضو (رئیس اتاق بازرگانی و نماینده کانون‌ها) به‌طور مستقیم نماینده بخش خصوصی هستند. به عبارت دیگر، کمتر از یک‌پنجم تصمیم‌گیرندگان اصلی این بازار از دل بخش خصوصی برآمده‌اند. در چنین ساختاری، طبیعی است که اولویت‌ها، دغدغه‌ها و تصمیمات، در راستای منافع دولت و نهادهای وابسته به آن شکل بگیرد.

نتیجه چنین ساختاری آن است که سهامداران خرد و فعالان بخش خصوصی - که اتفاقا نقش بسیار مهمی در پویایی بازار تانوبه دارند - در حاشیه قرار بگیرند و در شرایط بحرانی، در اولویت‌های بعدی تصمیم‌گیری قرار می‌گیرند. در شرایطی که مالکیت (یا مدیریت) شرکت‌ها عمدتا در اختیار نهادهای دولتی یا عمومی باشد، دولت به‌عنوان بازیگری مهم در بازار، خود را محق می‌داند که تصمیماتی بگیرد که می‌تواند با منافع سایر بازیگران هم‌راستا نباشد. همچنان که در سال‌های اخیر نمونه‌هایی از آن را دیده و لمس کرده‌ایم. از نمونه‌های این تصمیمات می‌توان به سیاست‌هایی همچون تعیین نرخ خوراک صنایع، قیمت‌گذاری دستوری برای فروش محصولات شرکت‌ها، مداخلات شورای رقابت، اعمال محدودیت برای افزایش قیمت کالاهای عرضه‌شده در بورس کالا، فروش گسترده اوراق دولتی و حتی تعطیلی بازار به دلیل تبعات بین‌المللی کاهش شاخص بورس و عدم امکان فعالیت به دلیل مخاطرات جنگ اشاره کرد. در این مداخلات اغلب به پیامدهای بلندمدت تصمیمات بر اعتماد عمومی و سلامت بازار کمتر توجه می‌شود و راهکارهایی کوتاه‌مدت جایگزین سیاست‌های اصولی می‌شود. اما با وجود اینکه تلاش می‌شود این سیاست‌ها برای فعالان بازار پیش‌بینی‌پذیر شود اما ملاحظات مختلف و بروکراسی تودرتو در ساختار دولت، مانع از انعکاس به‌موقع تصمیمات دولتی می‌شود که وی به‌ویژه بازار سرمایه و دارایی سهامداران اثرگذار است.

محمدعلی محمدی
کارشناس بازار سرمایه
alborz.payam@gmail.com

خبر

منطقه یورو با نوسان تورم فزاینده مواجه شد

کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا گفت: عدم قطعیت، همچنان یکی از ویژگی‌های کلیدی اقتصاد جهانی خواهد بود و احتمالا تورم را بی‌ثبات‌تر می‌کند و بانک مرکزی اروپا را ملزم خواهد کرد تا برای حفظ قیمت‌ها بر اساس هدف خود، با قدرت بیشتری عمل کند.

به گزارش پیام آشنا، بانک مرکزی اروپا از استراتژی به‌روزرسانی شده خود، رونمایی کرد و به این نتیجه رسید که هرگونه انحراف از هدف تعیین شده، نیازمند اقدامات سیاسی «متناسب و قوی با مدلوم» است تا اطمینان حاصل شود که به هدف تورم دو درصدی بازمی‌گردد.

لاگارد استدلال کرد که محیط جهانی در سال‌های پساکرونا، به‌طور اساسی تغییر کرده است. زیرا شرکت‌ها در این دوره جدید از عدم قطعیت و شوک‌های عرضه، قیمت‌ها را سریع‌تر تغییر دادند و افزود: جهان آنی نامشخص‌تر است و این عدم قطعیت، احتمالا تورم را بی‌ثبات‌تر می‌کند. وی اظهار کرد: اکنون، تورم متعلقه یورو حدود دو درصد و همان هدف بانک مرکزی است. در حالی که بانک مرکزی اروپا پیش‌بینی می‌کند که تورم در چند سال آینده در همین سطوح باقی بماند لاگارد اذعان کرد با تغییر رفتار قیمت‌گذاری شرکت‌ها، خطراتی وجود دارد.

رئیس بانک مرکزی اروپا گفت: شرکت‌ها تمایل دارند سریع‌تر به شوک‌ها بپیوزند. شوک‌های عرضه، واکنش نشان دهند تا در برابر ضررهای احتمالی آینده محافظت ایجاد کنند. آنها به احتمال زیاد استراتژی‌های قیمت‌گذاری انعطاف‌پذیرتری را اتخاذ می‌کنند، به‌این معنی که قیمت‌ها ممکن است نه فقط به شوک‌های بزرگ، بلکه به موارد کوچک‌تر و اختلالات داخلی نیز واکنش نشان دهند.

مشکل دیگر این است که «احتمالا تنظیم قیمت‌گذاری خطی نباشد. به این معنی که تورم می‌تواند به سرعت شتاب بگیرد یا کند شود.

بر اساس گزارش رویترز، لاگارد گفت: راه مقابله با چنین خطراتی، اقدام زودهنگام و قاطعانه، از جمله تشدید سریع سیاست‌ها برای جلوگیری از ایجاد حلقه بازخورد میان قیمت‌ها و دستمزدها است. بنابراین، اقدام زودهنگام علیه تورم بسیار پایین، زمانی که بانک مرکزی اروپا باید با نرخ‌های بهره بسیار پایین سیری کند را به حداقل می‌رساند.